

MOMENTER TIL VURDERING OM OPPLØSNING AV VIKEN – UNDERLAG FOR KOMMUNER OG OSLOREGIONENS HØRINGSINNSPILL

Utkast til notat - til behandling interessepolitisk utvalg
24. november og styremøte 3. desember 2021

1. Sammendrag

Her kommer det et sammendrag med følgende punkter:

- Prosess i Viken fylkeskommune og kommuner
- Forslag til momenter til vurdering i kommunene og evt
- Forslag til hovedmomenter og prosess for evt høringssvar fra Osloregionen

2. Innledning

Det vises til Hurdalsplattformen og vedtak i fylkesrådet i Viken om prosess for oppløsning av fylkeskommuner. Dette notatet gir en presentasjon av planlagt prosess fra regjeringen og Viken fylkeskommune. Deretter drøftes mulige momenter som kommuner bør vurdere i sine innspill. Osloregionens styre skal ta stilling til om Osloregionen IPR skal avgis høringssvar i prosessen. Notatet inneholder derfor også foreløpige vurderinger av mulige momenter til et mulig høringssvar og prosess for avgivelse av høringssvar.

3. Prosess og tidsplan for mulig deling

Regjeringen ved kommunalminister sier i brev av 12. november:

- Regjeringen vil legge til rette for at tvangssammenslåtte fylkeskommuner som sender søknad etter vedtak i fylkestinget, skal kunne deles.
- Frist for søknad om deling er 1. mars, og tidspunkt for ikrafttredelse av nye fylkeskommuner vil være 1. januar 2024
- Selv om denne tidsplanen innebærer knappe frister for både fylkeskommunene og staten, vil det være tilstrekkelig med tid til å gjennomføre utredning og høringer, fatte formelle vedtak og forberede opprettelsen av de nye fylkeskommunene.
- **Om prosessen i fylkeskommunene frem til søknadsfristen 1. mars 2022**
  - Søknaden skal være skriftlig og begrunnet, og den må inneholde forslag til nye fylkesgrenser, jf. inndelingsloven § 8. Forslaget til nye grenser må ta utgangspunkt i grensene til dagens fylkeskommune, og skissere hvor grensen mellom de nye fylkeskommunene skal gå. Det må fremgå hvilket fylke den enkelte kommunen skal tilhøre.
  - En godt utredet søknad fra fylkeskommunen er viktig for at departementet skal kunne legge frem en opplyst sak om deling for Stortinget.
  - Fylkestinget må også vurdere om fylkets kommuner og innbyggere skal høres i spørsmålet om deling
- **Hva skjer etter fristen for å søke om deling 1. mars 2022**
  - Etter at departementet har mottatt fylkeskommunenes utredning og søknad om deling, vil departementet på kort tid forberede en proposisjon som skal legges frem for Stortinget (Prop.

LS). Proposisjonen skal inneholde forslag til vedtak om deling av de aktuelle fylkeskommunene, herunder forslag til nye fylkeskommunegrenser. I proposisjonen må det også fremmes forslag om endringer i inndelingsloven § 29 om fylkesinndeling og fylkesnavn. Regjeringen tar sikte på å legge frem proposisjonen for Stortinget i løpet av våren 2022, slik at Stortinget kan fatte vedtak innen 1. juli 2022.

- Etter at Stortinget har behandlet Prop. LS, vil departementet fastsette forskrifter med nærmere regler for gjennomføring av delingene som Stortinget har vedtatt, jf. inndelingsloven § 17.

Mandat for prosess i Viken fylkeskommune, sak fra fylkesrådsleder til fylkesrådet 14.10.2021:

1. Det fremmes en sak til FT 16-17 februar 2022 med anmodning til Stortinget om å oppløse Viken
2. Det lages en administrativ utredning som skal følge saken. Denne skal blant annet inneholde:
  - a) Forslag til nye grenser
  - b) Overordnet forslag til prosess for oppløsning
  - c) Vurdering av konsekvenser av delingsprosess og ny fylkesinndeling for:
    - i. Demokrati
    - ii. Økonomi
    - iii. Tjenester
    - iv. Samfunnsutvikling
    - v. Digitale tjenester og IKT-infrastruktur
    - vi. Fylkeskommunen som arbeidsgiver
    - vii. Bærekraft
3. Saken skal ta utgangspunkt i en deling som, i den grad det er mulig, følger de tidligere fylkesgrensene mellom Østfold, Akershus og Buskerud. Andre alternativer omtales, men utredes ikke.
4. Ansattes representanter skal involveres tidlig og oppfordres til å gjøre egne vurderinger og komme med uttalelser til saken ut ifra et ansattperspektiv før behandling i fylkesråd og fylkesting.
5. Det legges opp til en prosess sammen med fylkestinget der saken sendes til høring hos kommuner og andre sentrale samarbeidspartnere før fylkestingsbehandling

Viken folkeskommunes brev til kommunene, datert 25.10.2021 «Informasjon om planlagt høring av kommunene i Viken

I brevet av 25.10.2021 vises det til tidligere vedtak, regjeringsplattform, samt mandat for utredningen, vedtatt i fylkesrådet 14. oktober (se over). Videre er det beskrevet prosess frem til fylkestingets behandling 16.-17. februar:

“Administrasjonen i Viken jobber nå med fylkesrådets bestilling, hvor fylkesrådet vil innstille i sak til fylkestinget 17. desember. Samme dag vil fylkestinget ved fylkesordfører sende fylkesrådets innstilling med saksutredning på høring til kommunene. Planlagt høringsfrist vil bli 1. februar.

Viken fylkeskommune oppfordrer kommunene til å legge til rette for å kunne motta og behandle høringen på fylkesrådets innstilling til fylkestinget på sak om oppdeling av Viken fylkeskommune innenfor tidsrammen 17. desember 2021 til 1. februar 2022.

Videre oppfordrer vi kommunene til å gjøre nødvendige egne forberedelser, når det gjelder saksbehandling og beslutningsprosess, for å kunne svare på denne høringen innenfor tidsrammen.»

4. Underlag til kommunenes vurdering av fylkesoppløsning

I møte i Osloregionens faggruppe for areal og transport 2. november ble det fremsatt et ønske om at Osloregionens sekretariat lager et underlag som kommunene kan vurdere å bruke i sine innspill til Viken.

Osloregionens sekretariat har startet forberedelse av sak til møte i interessepolitisk utvalg 24. november og styremøte 3. desember om momenter til høringssvar og videre prosess for avgivelse av høringssvar. Dette blir videre utviklet frem mot møtene, hhv 24. november og 3. desember.

Foreløpige tema og momenter til vurdering:

- Hva betyr oppløsning av Viken for kommunene mht levering av fylkeskommunenes tjenester, spesielt kollektiv, næringsutvikling og samfunnsutviklerrollen
- Betydning av samarbeid over kommune- og fylkesgrenser
- Konsekvenser for tema som er spesielt relevant for hovedstadsregionen og medlemmer i Osloregionen IPR
- Tema i ATP-strategi, flerkjernet utvikling, arealplanlegging, utvikling av bærekraftige byer og tettsteder, transportsystemet, kollektivtrafikk og godstransport
- Konsekvenser for klima (klimatiltak og klimatilpasning), miljø og oppnåelse av FNs bærekraftsmål
- Konsekvenser for regionens konkurransekraft, attraktivitet, næringsutvikling, - internasjonalt perspektiv
- Konsekvenser for utvikling av regionale planer og levering av tjenester i utredningsfasen og før ikrafttredelse av nye fylkeskommuner 1. januar 2024
- Utrednings- og høringsprosess - blir saken godt nok opplyst?

5. Eventuelt høringssvar fra Osloregionen IPR til sak om fylkesoppløsning av Viken

Momenter til eventuelt høringsinnspill fra Osloregionen IPR vil være de samme som listet opp i punkt 4 over. Perspektivet i et eventuelt høringssvar fra Osloregionen IPR vil vektlegge et regionalt perspektiv, samarbeidet over kommune- og fylkesgrenser og det internasjonale perspektivet.

Dette notatet er utarbeidet før høring 17. desember 2021. Notatet er derfor ikke en vurdering av høringssforslaget fra Viken fylkeskommune, da innholdet i dette ikke er kjent.

6. Kilder

Kilder for Osloregionens vurderinger:

- Brev til fylkeskommuner fra KMD: https://www.regjeringen.no/no/dokument/dep/kmd/andre-dokumenter/brev/utvalgte_brev/2021/informasjon-til-tvangssammenslatte-fylkeskommuner/id2886630/
- Viken fylkeskommunes [mandat for utredning](#), sak behandlet i fylkesrådet 14.10.2021
- [Brev fra Viken fylkeskommune til kommunene](#), oktober 2021
- [NIBR-rapport 2021:17](#) *Osloregionen – utvikling og samarbeid mot 2030*
- [Kronikk i Budstikka 9.11.2021 fra Osloregionens direktør Øyvind Såtvedt](#)